

УДК 621.326

Федорій С. - ст. гр. БЕ-41

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА НБУ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

Науковий керівник: Т.М. Винник

На сьогоднішній день економіка України характеризується прискоренням інфляційних процесів, скороченням пропозиції іноземної валюти через зменшення її надходжень на рахунки українських резидентів, що зумовлено, насамперед, скороченням обсягів експорту та обмеженістю доступу українських фінансово-кредитних посередників до зовнішніх джерел запозичень, виникненням девальваційного тиску на гривню (вітчизняна грошова одиниця подешевшала на 42% у порівнянні із 2008 р.), уповільненням темпів зростання депозитів (у т.ч. фізичних осіб), зниженням ліквідності окремих банків, штучно спровоковане посиленням недовіри до фінансового стану окремих банків, зокрема Промінвестбанку, зниженням обсягів операцій на міжбанківському ринку, що, в свою чергу, знівелювало довіру громадян до банківської системи загалом.

В таких умовах Національний банк України зобов'язаний більш активно використовувати потенціал процентної політики – головного каналу монетарного впливу на цінові процеси та одного з ефективних засобів регулювання ліквідності банківської системи. Так, Національний банк у 2008 році активно використовував ставки за мобілізаційними операціями - відсоткові ставки за депозитними сертифікатами збільшилися від 0.1% до 10.0%, підвищував вартість підтримки ліквідності банків через операції рефінансування - середньозважена ставка за такими операціями у 2008 році становила 15.3% (у 2007 р. - 9.5%).

Адекватно до спрямування процентної політики Національного банку України підвищувалися ринкові відсоткові ставки:

- середньозважена ставка на міжбанку збільшилася з 4.6% до 7.4% річних;
- середньозважена ставка за кредитами в національній валюті збільшилася з 14,4% до 16,8%;
- середньозважена ставка за депозитами в національній валюті збільшилася з 8,6% до 9,8%.

Щоправда ефективність таких заходів виявилась доволі низькою, оскільки управління банківською системою донині здійснюється «вручну», ігноруючи кредитний принцип емісії грошей – забезпеченість грошової одиниці реальними цінностями (у машинобудуванні, хімічній промисловості, будівництві падіння виробництва сягає 50% і більше. Розрахунковий показник ВВП зменшився близько на 20%. Грошова маса, за умов загального зниження макроекономічних показників, зросла майже на третину).

Таким чином, облікова політика Національного банку України, спрямована на підтримку і стабілізацію банківської системи, повинна сприяти, насамперед розблокуванню кредитування економіки в національній валюті та оптимізації комерційними банками своїх кредитних портфелів – зосередитись на кредитуванні власне реального сектору економіки, обмежуючи доступність споживчих кредитів, адже відсутність позикових засобів зумовлює дефіцит обігових коштів у суб'єктів господарювання, що, навіть за зростання попиту, унеможлиблює поживлення виробництва.